

Filmhandledning

Halvdan Viking

Längd: 90 minuter

Ursprung: Sverige 2018

Språk: Svenska

Regi: Gustav Åkerblom

Rekommenderas för: Åk 2 - 6

Innehåll

Om Filmhandledningen.....	3
Inför biobesöket.....	3
Filmen och läroplanen	3
Exempel på mål ur kursplanen	3
Före och efter filmen	4
Handling	5
Ringa in filmens handling.....	6
Tema: Rivalitet.....	6
Tema: Vänskap, normer och mod.....	7
Tema: Vikingatid och kristendom.....	8
Tema: Berättande och bildspråk.....	9
Slutdiskussion	9

Om Filmhandledningen

Denna filmhandledning är tänkt att användas som inspiration och stöd vid ett filmsamtal. De teman som tas upp är förslag på frågeställningar och diskussioner. Du väljer själv vad du vill och hinner ta upp med din klass samt vad som är relevant och intressant för just dina elever.

Inför biobesöket

Berätta gärna för eleverna hur ett biobesök går till. För de yngsta kan det vara bra att känna till att de kommer sitta i en salong med andra barn och att det är viktigt att de håller ihop med sin egen grupp. Det kan även vara bra att känna till att lamporna kommer att vara släckta och att ljudet kan vara högt.

Filmen och läroplanen

Halvdan Viking passar utmärkt för att diskutera och problematisera värdegrundsfrågor om mod, vänskap och rivalitet.

Filmen berör tematiskt frågor om fördomar, konflikt, vikingatid, kristendomens intåg och identitet. Filmen kan användas för arbete inom exempelvis svenska, historia och religion.

Exempel på mål ur kursplanen

Åk 2-3

Centralt innehåll Svenska

Tala, lyssna och samtala

Att lyssna och återberätta i olika samtalssituationer.

Berättande i olika kulturer, under olika tider och för skilda syften.

Berättande texter och sakprosatexter

Texter som kombinerar ord och bild, till exempel film, spel och webb-texter.

Språkbruk

Ord, symboler och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter.

Centralt innehåll Historia och Religion

Att leva tillsammans

Skildringar av livet förr och nu i barnlitteratur, sånger och filmer, till exempel skildringar av familjeliv och skola.

Livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel gott och ont, rätt och orätt, kamratskap, könsroller, jämställdhet och relationer.

Åk 4-6

Centralt innehåll Svenska

Läsa och Skriva

Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna.

Berättande texter och sakprosatexter

Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel webbtexter, spel och tv-program. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.

Språkbruk

Ord, symboler och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.

Centralt innehåll Religion

Religioner och andra livsåskådningar

Berättelser från fornskandinavisk religion.

Identitet och livsfrågor

Hur olika livsfrågor, till exempel vad som är viktigt i livet och vad det innebär att vara en bra kamrat, skildras i populärkulturen.

Före och efter filmen

- **Filmen är baserad på Martin Widmarks bokserie om Halvdan Viking.**
Läs en av böckerna och diskutera likheter och skillnader.
- **Filmen har en klassisk kärlekshistoria i centrum.** Kan ni komma på fler filmer/böcker med liknande konflikt? Vilka likheter finns

i berättelserna? Vilka skillnader?

Varför tror ni denna typ av berättelser med förbjuden vänskap/kärlek är populära?

- **Filmen utspelar sig under vikingatiden.**
Använd filmen som en del i tematiskt arbete om vikingatiden och kristendomens intåg.
- **I filmen nämns några gudar som förekom i asatron såsom *Tor*, *Oden* och *Frej*.** Ta reda på mer om gudarna. Vad var deras kännetecken och egenskaper? Vilka olika berättelse och myter återfinns i asatron?
- **En munk har kommit till Östbyn för att göra byborna kristna.** Ta reda på mer om övergången från asatro till kristendom.
- **I filmen hörs några latinska uttryck som exempelvis *Pax vobiscum*.** Ta reda på vad det uttrycket betyder. Varför pratar munken på latin? Kan ni urskilja några fler latinska ord? Vad betyder orden?
- **Analys av filmens affisch**
Ta hjälp av dokumentet *Bildanalys filmaffisch* som skickades ut via mail. Diskutera vad eleverna tror att filmen kommer att handla om. Återkoppla gärna efter filmen, stämde elevernas tankar?

Handling

Filmen börjar med att vi får se en yxa i närbild. Yxan tillhör Nils Drakdödare, en fruktad hövding. I scenen efter ser vi karaktären Björn, som med hjälp av dockor dramatiserar byarnas historia för en grupp barn. Vi får veta att från början har det funnits en stor by med, *ett folk som var delade av en klyfta men enade av en bro*.

När Nils Drakdödare dog anklagade hans två söner, Alarik och Ragnar, varandra för att ha stulit yxan. På grund av brödernas konflikt rivs bron och den stora byn delas i två mindre byar, Östbyn och Västbyn.

I scenen efter får vi se att några av Östbyns män har fångat en pojke. De lämnar honom till Björn med orden, *vi tog haltingen på andra sidan*. Den halta pojken kallas för Halvdan. Halvdans mamma är död och hans pappa gav sig ut på vikingatåg åtta år tidigare och har inte återvänt. Halvan bor därför hos Björn. Björn blir arg på Halvdan för att han varit ute i skogen och sprungit på förbjudet område.

Halvan lyssnar inte på Björn utan sticker till skogs igen. En dag träffar han Meia, som är dotter till Västbyns hövding Alarik. De två barnen blir vänner.

Samtidigt förstår vi att folket i Östbyn svälter. All mat är slut och det enda byn har kvar är salt. I ett försök att blidka gudarna får vi se när byborna håller en offerritual. Parallellt får vi se hur en munk anländer till Västbyn. Munken ska lära byborna om kristendom och få dem att överge sin asatro. Västbyn har tillskillnad från Östbyn ett överflöd av mat. De saknar dock salt och kan därför inte förvara maten utan den ruttnar.

De nyblivna vännerna Meia och Halvdan tycker att de två hövdingarna måste sluta fred för att motverka svälten. De gör upp plan. De ska ta mat från Västbyn och ge till Östbyn. Den stulna maten förvarar de i en grotta. Men planen går inte riktigt som de tänkt sig. Folket i Östbyn hittar maten och tror att det är gudarna som hört deras böner. Samtidigt upptäcker vakterna i Västbyn att deras mat är stulen. De misstänker genast att Ragnar ligger bakom kuppen.

Alarik ställer ett ultimatum, *lämna tillbaka maten innan solnedgången annars anfaller vi byn*.

Halvdan berättar för Björn och de andra i byn vad han gjort. Östbyborna har dock hunnit ätit upp all mat och förbereder sig därför för strid.

Meia försöker ställa saker till rätta i Västbyn. Hon berättar att det är hon som stulit maten. Munken låser då in Meia. Munken vill nämligen att byarna ska slåss mot varandra. Han plan är att Alarik ska regera över båda byarna och att alla bybor ska bli kristna.

Meia lyckas fly från fångenskapen och springer mot Östbyn. Framme vid bron hamnar hon i floden. Halvdan hoppar i och räddar henne. Slaget stanna upp men snart börjar bröderna bråka igen. Då rycker deras fruar in och sätter ner foten. Nu får det vara nog med brödernas bråkande, de måste bli sams och börja samarbeta. Filmen slutar med att det bli fred mellan de två byarna. I slutscenen får vi se Meia och Halvdan sitta i solnedgången. Meia böjer sig fram och ger Halvdan en puss.

Ringa in filmens handling

Du kan tillsammans med dina elever närma dig filmens handling på flera olika sätt. Ett sätt är att ställa öppna frågor om karaktärer, händelser och nyckelscener. Ett annat sätt är att ni tillsammans i klassen ritar upp alla karaktärer med streckgubbar och kartlägger de olika karaktärernas relation till varandra med ord, teckningar och pilar. Vilken är filmens huvudperson/er? Hur känner de andra karaktärerna huvudpersonen/erna? Hjälper de hen på något sätt? Ställer de till problem för hen? Vad har de olika karaktärerna för önskningar och drömmar? Och så vidare. På

så sätt kommer ni även åt filmens handling i stora drag.

Tema: Rivalitet

Västbyn och Östbyn var från början en enda stor by. Filmens handling utspelar sig efter splittringen.

Vad var anledningen till att byn delades i två mindre byar? Varför tycker byborna illa om varandra? Vad har byborna för fördomar om varandra?

Västbyn styrs av hövding Alarik och Östbyn styrs av hövding Ragnar.

Vad är deras relation till varandra? Vad tycker de om varandra? Varför?

Meia tillhör Västbyn och Halvdan tillhör Östbyn.

Varför får de inte vara kompisar? Vilka argument har deras familjer?

Vad är det Östbyn har som inte Västbyn har och tvärtom?

Hur har det kunnat bli så? Vilka problem ställer det till för Östbyn att inte ha mat? Vilka problem ställer det till för Västbyn att inte ha salt?

Halvdan och Meia gör upp en plan för att få byborna att bli sams.

Vad är deras plan? Hur ska planen lösa konflikten mellan byarna? Tycker ni att deras plan är bra? Varför? Varför inte?

Vad är det som gör att Halvdan och Meia vågar trotsa de vuxna? Tycker ni att Halvdan och Meia gör rätt? Varför? Varför inte?

En av anledningarna till att hövdingarna bråkar är att deras pappas yxa försvunnit.

Vem hade tagit yxan? Varför? Tycker ni Björn gjorde rätt som tog yxan? Varför? Varför inte? Vad händer med yxan i slutet?

Tema: Vänskap, normer och mod

Hur har Halvdan fått sitt namn?

Vad betyder *halvdan*?

Halvdan bor tillsammans med Björn.

Vem är Björn? Vad har hänt med Halvdans föräldrar? Varför bor Halvdan hos Björn?

Björn säger åt Halvdan att han absolut inte får leka nära Västbyn. Halvdan lyssnar inte på Björn utan smiter dit ändå.

Varför lyssnar inte Halvdan på Björn? Varför tror ni Halvdan så gärna vill leka där han inte får?

Hur träffas Meia och Halvdan?

Var träffas de? Vad händer i samband med att de träffas?

Halvdan vill gärna träffa Meia igen. Han frågar Espen uppfinnare hur han ska göra för att få kontakt med Meia.

Vad föreslår Espen för kommunikationsform? Hur fungerar röksignaler? Vad händer när Halvdan försöker göra röksignaler?

Meia är dotter till hövding Ragnar och Meia ska bli prinsessa.

Vad tycker Meia om det? Varför?

Halvdan och Meia blir edsvurna.

Vad betyder *edsvuren*? Hur blir Halvdan och Meia edsvurna? Varför blir de det?

Halvdan och Meia bestämmer sig för att rymma ihop.

Vad är anledningen till att de rymmer? Efter en tid i båten blir de ovänner. Vad är det som gör att de blir ovänner? Hur löser det sig?

Björn och en annan pojke upptäcker att Meia är från Västbyn. Vad är det som avslöjar att Halvdan känner en person från Västbyn?

Vid ett tillfälle pratar Halvdan och Björn om Meia inne i deras hus. Meia smyger utanför och hör vad de säger.

Vad är det Björn säger? Varför tror ni han säger så? Hur reagerar Meia då? Varför tror ni hon reagerar så? Hur reagerar Halvdan när han förstår att Meia har lyssnat? Hur löser sig missförståndet?

Hövding Ragnars fru Frida ifrågasätter att det endast är hon som ska ta hand om barnen och hemmet.

Vilka krav ställer Frida på Ragnar? Hur reagerar Ragnar? Tycker ni Frida har rätt? Varför? Varför inte? Varför tror ni att det bara är männen som får ge sig ut på vikingatåg?

Varför är det kvinnorna som ska passa barnen?

Halvan berättar för Espen och Björn att han är konstig i magen, *det pirrar här upp och känns som fjärilar*.

Vad tror Björn är problemet? Vad tror Espen är problemet? Varför pirrar det i Halvans mage? Vad menar Halvan när han säger att det *känns som fjärilar* i magen?

Meia och Halvdan stjälar mat och förvarar den i en grotta.

Gör barnen rätt som stjälar maten? Varför? Varför inte? Kunde de gjort på något annat sätt istället? Varför förvarar de maten i grottan? Vad är deras plan? Finns det tillfällen när det är ok att stjäla? I vilken situation och varför?

Personer från Östbyn hittar maten i grottan.

Vem hittar maten i grottan? Hur går det till? Vad tror byborna att maten kommer ifrån? Varför tror de att maten hamnat i grottan?

Vid ett tillfälle i filmen säger Espen *upppinnare, man måste våga för att vinna*.

Vad betyder ordspråket? Varför säger Espen så? Vad menar han?

Det uppdagas tillslut att Halvdan har träffat Meia från Västbyn.

Hur reagerar Björn? Hur reagerar Espen? Hur reagerar de andra i byn? Varför kallar några av byborna Halvdan för förrädare? Vad innebär det att vara en *förrädare*? Tycker ni att Halvdan är en förrädare? Varför? Varför inte?

I vilken situation i filmen tycker ni att Halvdan var som mest modig? Varför? I vilken situation tycker ni att Meia var som mest modig? Varför?

Är det någon annan karaktär i filmen som ni tycker gör något modigt? Vem? Varför? Vad innebär det att vara modig? Kan en person vara både rädd och modig? Hur då? Vad är motsatsen till mod? Hur betar sig en person då?

Tema: Vikingatid och kristendom

Filmen utspelar sig under Vikingatiden.

Hur såg byggnaderna ut i vikingabyarna? Såg ni några speciella föremål? Vad hade människorna för kläder på sig? Männen? Kvinnorna? Vad åt de?

Byborna i Östbyn svälter. Vid ett tillfälle ska byborna offra ett får för att få hjälp av gudarna.

Minns ni namnet på guden/gudarna? Varför ska de offra ett får? Vad betyder *offra*? Vad hoppas byborna ska hända? Vad händer i filmen när de ska offra fåret?

En munk har kommit till Västbyn för att göra byborna kristna.

Vad innebär det att vara kristen? Vad är det munken lär byborna? Vilka ritualer lär munken ut? Vilka olika ”misstag” gör byborna när de ska lära sig att bli kristna? Varför vill munken att byborna ska bli kristna?

Tema: Berättande och bildspråk

En films början kallas för anslag. I anslaget till *Halvdan Viking* får vi se en hand smeka en yxa för att sedan plocka upp yxan som glänsar.

Tänkte ni något speciellt när yxan visades? Skapades det några förväntningar hos er? Varför tror ni regissören valde att visa bilder på yxan allra först i filmen? Hur många gånger kommer yxan tillbaka i bild? Vad symboliserar yxan?

Samma kväll som Halvdan och Meia träffas första gången är det fullmåne. Vi ser en bild på Halvdan som blickar upp mot månen från sitt fönster. Därefter får vi se en bild på Meia som blickar upp mot månen från sitt fönster.

Vad tror ni de tänker när de tittar på månen? Varför tror ni regissören har valt att filma barnen när de tittar upp mot månen från de olika byarna. Vad tror ni månen symboliserar för barnen?

I en film brukar huvudpersonen/huvudpersonerna kallas protagonist.

Vem eller vilka var filmens protagonist/protagonister? Varför?

Protagonistens motståndare brukar kallas antagonist.

Vem eller vilka var filmens antagonist/antagonister? Varför?

I klassisk dramaturgi brukar huvudpersonen ställas inför en eller flera konflikter (problem, hinder) för att filmen ska bli spännande att titta på.

Vilka konflikter stod Halvdan inför? Vilka konflikter stod Meia inför? Fanns det andra karaktärer i filmen som stod inför några konflikter? Vilka? Hur löste sig konflikterna?

Kunde ni lista ut hur filmen skulle sluta?

Vad var det som gjorde att ni kunde gissa slutet? Vilka ledtrådar fanns i berättelsen?

Har ni sett några andra filmer som påminner om *Halvdan Viking*? På vilket sätt påminner de om varandra? Vad skiljer dem åt?

Har ni läst böcker/serietidningar/spelat dataspel där berättelsen påminner om filmens berättelse? På vilket sätt påminner de om varandra? Vad skiljer dem åt?

Slutdiskussion

Fanns det någon scen som ni tyckte extra mycket om? Varför då? När var filmen som mest spännande? Varför?

Fanns det någon scen ni inte tyckte om eller som ni tyckte var jobbig att se? Varför?

Jämför Halvdan i början av filmen och i slutet av filmen. Har han utvecklats/förändrats på något sätt?

Jämför Meia i början av filmen och i slutet av filmen. Har hon utvecklats/förändrats på något sätt?

Jämför Alarik och Ragnar i början av filmen och i slutet av filmen. Har de utvecklats/förändrats på något sätt?

Har filmen något budskap? Vilket/vilka?

Böcker om Halvdan Viking finns att låna via Cirkeln på Medioteket.

En filmhandledning från Medioteket av Elin Jönsson, elin.s.jonsson@stockholm.se

För information och bokning av skolbio: stockholm.se/medioteket/skolbio

Följ gärna Mediotekets arbete med film via Facebooksidan: Medioteket – film